

Съдружници глупци

(Народна приказка)

Нѣкога, много отдавна, група немирни, глупави деца, рекли сами да изучат тайните на свѣта, безъ да ходятъ на училище. Тѣ си избрали главатаръ и трѣгнали по свѣта.

Вървѣли, що вървѣли, насрѣдъ пѣтя виждатъ магарешки самаръ безъ подплатата.

— Що е това? — попиталъ водачътъ.

— Що е, нѣщо било, па нѣщо го изляло, та останали само ребрата.

Всички възприели отговора и безъ противоречие заминали напредъ.

На друго мѣсто видѣли диня, продълговата като яйце.

— Що е това, юнаци? — попиталъ единъ.

— Що е, камилско яйце!

— Камилско яйце! Хайде да го мжтимъ, да излѣзе камилче. —

— Хайде! — екналъ радостно викъ отъ всички.

Речено сторено. Започнали да го мжтатъ по редъ. Седѣлъ единъ върху динята, седѣлъ втори, трети. Мѣстото било стрѣмно. Когато го мжтѣлъ третиятъ, той се помръдналъ, да се понамѣсти, динята се търкулнала изъ подъ него, побѣгнала изъ стрѣмнината, спрѣла се въ единъ търнакъ, отъ който бързо излѣзълъ заякъ. Заекътъ хукналъ да бѣга, и глупцитѣ следъ него. Тѣ помислили, че това е камилчето, което се излупило и побѣгнало.

Глупцитѣ не могли да стигнатъ заека, а стигнали кончето на единъ попъ. Попътъ, възседналъ кобилата, вървѣлъ напредъ, а кончето било изостанало.

— Това е камилчето, — викналъ единъ.

— Не е това. Камилчето бѣше помалко съ по-дълги уши, — настоявалъ водачътъ. Най-после открили тайната: попътъ харесалъ много тѣхното камилче, затова го присвоилъ и скрилъ отъ тѣхнитѣ очи.

Какъ да си отижтимъ на попа за хубавото камилче? По съветитѣ на най-умния между глупавитѣ, решили да претоварятъ кончето, да го изморятъ, та да умре отъ преумора. Но като нѣмали подходяща тежестъ, съблѣкли си дрехитѣ, намѣтали ги върху гърба на кончето, привързали ги всичкитѣ съ единъ поясъ и пустили кончето на свобода. Кончето хукнало въ бѣгъ, а дружината заминала, успокоена, че кончето ще умре отъ пресилване. Но вмѣсто да умре кончето и да напакостятъ на попа, напакостили на себе си, като останали безъ дрехи.

Дошла есенъ. Настѣпили дъждовни и мѣгливи дни, времето станало студено. А ношя студътъ се усилвалъ и ставалъ нетърпимъ. Нашитѣ туристи продължавали да пжтватъ полуголи, измокрени и помръзнали. Въ

трѣгна самичка малката птичка да свика стари отборъ сватбари. Че въвъ недѣля нейната леля булка ще става въ китна Джбрава. Вrabчо — Вrabчана, дете въ бостана лани го биха, ще е жениха. Шурчо — Шуреца ще е свиреца. Гараванъ тогава

ще ги вѣнчава. Булка Марийка Червоношийка Поклонъ ще струва даръ ще дарува: сватове стари съ пѣстри шалвари, чужди и свои — съ нови повои, а за комшии — скжпи шамии. Най-подиръ всички мѣнички птички, стари юрдечки и бубулечки

ще свика бърже, че да имъ върже пѣстри гerdани все отъ мерджани. Сбраха се сички въ тия горички. Ядоха пиха въ честъ на жениха отборъ сватбари вѣрни другари. Ядоха, пиха и веселиха съ пѣсни полето цѣлото лѣто

Атанасъ Душковъ

онова време дрехитѣ били скжпи, а глупцитѣ били бедни, не могли да си купятъ.

Една сутринъ измръзналата компания, като пжтувала, осъмнала на единъ голъ баиръ. Гжста пухова мъгла застинала низината. Само високитѣ върхове се виждали чисти отъ мъгла. Чистъ билъ и върха, на който се намирали нашитѣ скитници. Измокрени и треперящи, глупцитѣ застанали на една отвесна скала и се вгледали въ гжстата мъгла.

— Що е това? — питалъ единъ.

— Що е, памукъ, не виждашъ ли!

И понеже били вкоченасали отъ студъ, поискали имъ се да се стоплятъ.

— Хайде да се пжнемъ, — рекълъ единъ.

— Да се пжнемъ, — рекли всички.

— Стойте! — рекълъ главатарътъ. — Нека се хвърли единъ, да опита та, после другитѣ.

Хвърлилъ се най-нетърпеливиятъ. Височината била голѣма, та глупакътъ плѣсналъ, като жаба, на суденитѣ камъни, безъ да каже „охъ“.

Другаритѣ му отгоре повикали, покрещали, и зъзнейки, изгубили

Малки разкази

Носъ и око

Като вървѣше по улицата, единъ човѣкъ се блѣсна въ електрическия стълбъ и си разби носа. Тогава носътъ се оплака на челото:

— Азъ съмъ нещастенъ. Винаги трѣбва да се случи нѣщо съ мене. Стане ли разпра съ нѣкого и вижъ нѣкоя чужда ржка ме бухнала по носа, готова да ме смачка. Спѣна ли се и падна на земята, пакъ азъ си страдамъ. Виждашъ ли окото? Нему е добре. Скрило се въ дълбоката яма и не иска да знае! Освенъ това, предпазватъ го клепкитѣ и веждитѣ.

всѣко търпене.

— Другари, — рекълъ единъ, — трѣбва да е много топло долу въ памука, че нашиятъ другаръ се е стоплилъ и заспалъ. Я да се хвърляме! Хопъ, хопъ! нахвърляли се всичкитѣ и намѣрили, вмѣсто топълъ памукъ, студенитѣ камъни и страшната смъртъ.

Разказва А. Ив. Катерински

То трѣбва да ме гледа и ме мази.

— Вѣрно е, — отговори челото, — но какво би било съ тебе, ако окото бѣше на твое мѣсто. Ти би страдалъ още повече. Друга е работата! Ние всички страдаме, защото е помѣтенъ мозъка отъ ума на нашия човѣкъ, който се напива. Тогава краката му се преплитатъ и не сж сигурни, стомахътъ се бърка, очитѣ замѣгляватъ, въобще цѣлото тѣло страда. За да сме предпазени отъ всѣка злина, трѣбва да се съдружимъ: да не позволяваме на човѣка да се изкушава отъ тази дяволска течностъ и да не се забравя въ пиенето. Само така всички ще сме сигурни и на безопасно мѣсто.

Носътъ, който билъ червенъ и кломналъ, замлъкналъ и не казалъ повече нищо.

Вѣтърътъ на пжтъ

Бѣше хубаво есенно време, небето синьо, слънцето блестяще, а въ градинитѣ пожълтѣлитѣ листа капѣха единъ следъ другъ.

— Фиу! — рече есенниятъ вѣтъръ — тъкмо сега е време да потегля на пжтъ. Кой ще трѣгне съ мене?

— Азъ, — обади се единъ бѣлъ облакъ, израстналъ изведнѣжъ като по чудо.

— И азъ, — обади се прахътъ, излегнала се по улицитѣ и пжтищата.

— Я стойте мирно на мѣстата си! — каза вѣтърътъ ядовито и духна съ уста.

Отъ това се повдигнаха нѣколко хартии отъ земята и литнаха високо като хвърчила. Следъ това се блѣснаха силно едни отворени прозорци и тѣхнитѣ стѣкла се разбиха на парчета долу. На другия пъкъ прозорецъ се обърна една саксия съ последнитѣ си цѣфнали цвѣтове, които се смачкаха между прѣстъ и парчета глина.

— Безобразие! — обади се отгоре облакътъ и заплака съ едри, силни капки.

— Скандаль, — извика прахътъ и се превърна на лепкава калъ.

— На какво прилича земята? — каза неочаквано дошла мъглата. Трѣбва да я прикрия отъ срамъ.

— Я не се тревожи, ти мъгло, азъ си зная работата. Тебе никой не те обича, — казаха първитѣ снѣжинки — а пъкъ менъ тѣй много ме обичатъ децата, че имъ готвя радости въ игри и пързалки.

Чичо Данко

Конкурсътъ за най-хубави съчинения ви носи цѣла библиотеката отъ книги, златна писалка, раница, водни бои, цвѣтни моливи, албумъ за спомени. Срокъ 1 май.

вика отвѣтъ:

— Докато не се откажешъ отъ тѣзи лудории, докато не станешъ добро и послушно момче и не трѣгнешъ като всички деца на училище, ще седишъ на хлѣбъ и вода тукъ.

И взе голѣмия ключъ съ себе си.

За пръвъ пжтъ до день днешенъ се опита да навлѣзе мжка въ сърдцето на бедния Косъ. Но тѣй като тѣлото му бѣ обвито съ перушина, мжката се заплете въ нея и нищо не му стори. Ако нѣкой можеше да види въ тъмното очитѣ му, щѣше да се очуди много на тѣхния погледъ, все тѣй насмѣшливъ и предзвукателенъ.

— Голѣма работа, че ме превърна татко на птица, — утешаваше се Косъ. — Утре ще му стане мжчно за менъ, знамъ си го азъ него. Не тича ли като лудъ изъ гората лани, когато ме бѣше ухапалъ бѣсниятъ вълкъ, за да търси противотровна трева! Я да си се свия въ тоя жгълъ и да си подрѣмна малко. Едно е само лошото, дете не успѣхъ да се навечерамъ здравата, преди да ми дойдатъ въ главата тѣзи лудории, дете ги извършихъ тая вечеръ, но нищо. Ще потрая до утре.

И Косъ застана на дѣсния си кракъ, свилѣвия подъ перушината и като наклони глава на гърди, заспа здравъ детски сънь. Макаръ че бѣше щъркелъ, той захърка като човѣкъ.

Посрѣдъ ношъ ненадейно се събуди. До едното му ухо, което бѣше станало много по-голѣмо, следъ като баща му го издърпа здравата, достигна тайнственъ шепотъ. Косъ издигна глава и се послуша.

— Дръжте се здраво, момчета, часътъ е решителенъ за насъ!

— Не мърдайте никакъ!

— Рамената водоравни!

— Краката стегнати, прибрани!

— Погледътъ нагоре!

— Нито едно движение, иначе загубени сме всички!

— Едно, две, три!

На три Косъ съвсемъ се разсѣни и отвори очи. Отначало не можеше да разбере, къде се намира. Но лунната свѣтлина, която нахлѣташе богато презъ многобройнитѣ прозорци на кулата му, помогна да си спомни всичко. Съ своя живъ човѣшки погледъ Косъ затарашува насамъ-натамъ. О, каква бѣше неговата изненада, когато забеляза подъ единъ отъ прозорцитѣ нѣкаква чудновата верига, всѣка брънка отъ която дишаше като жива.

Изведнѣжъ горния край на веригата се поразклати малко и се чу шумъ, каточе се отваряше прозорецъ. Струя прѣсенъ въздухъ нахлу въ стаята. Косъ не можеше да разбере още, сънува ли или не; той опита да разтърка очитѣ си съ ржце, както правѣше винаги, когато се събуждаше отъ сънь, но понеже нѣмаше сега ржце, разпери крилетѣ си, размаха ги, бързо, за да се освежи отъ въздуха, който раздвижиха тѣ.

Но този ненадеенъ шумъ стана причина чудноватата верига подъ прозореца да се скжса на шестъ равни парчета, които паднаха на земята и се чуха странни пшкания:

— Охъ, крачето ми!

— Охъ, ржчиката ми!

— Охъ, нослето ми!

— Охъ, брадичката ми!

Косъ пристѣпи нѣколко крачки напредъ, наведе се, отвори клонъ си, после го стисна

здраво. Едно човѣшко пшкане се разнесе: „Охъ, боли, боли! Не ме стискай тѣй силно, господинѣ щъркелъ! Навѣрно имашъ грѣшка, Азъ не съмъ блатна жаба. Азъ се казвамъ Рентикъ, водачътъ на джудженцата на стария Селектбир...“

Рентикъ недоизказа името му. Единъ продължителенъ човѣшки смѣхъ се понесе отъ гърлото на щъркела, и малкиятъ Рентикъ тупна като гнила круша отъ дървото на земята.

Като се насмѣ до насита, Косъ извика: — Вие ли сте, бре джудженца! Какъ тѣй изпаднахте въ тоя затворъ, дете баща ми затваря обикновено само мене и то за много голѣми пакости? Дали моятъ любезенъ татко не ви е довлѣкълъ тукъ, за да ме развлечате въ самотата!

Вмѣсто Рентикъ, главатарътъ на дружината, който още треперѣше отъ страхъ, обади се Виртопъ.

— Не познаваме баща ти, господинѣ щъркелъ. Тукъ ни донесе въ своитѣ коси една чудна хубавица. Тя ни сложи едно до друго внимателно ей въ онази мукавяна кутия, захлюпи я съ капакъ и каза:

— Спете, спокойно, мои смѣшливци, кака утре ще ви надружи попарка и съ лъжичка ще ви нахрани. Докато сте въ тая стая, не бойте се отъ нищо. Само татко има ключъ отъ нея. Но той идва вечеръ късно, когато е тъмно и не ще ви забележи. А колкото се отнася до моя братъ, не се плашете отъ него! Той наистина въвира носа си навсѣкжде, но тукъ татко нѣма никога да го пустне...

— Ха, ха, ха... бѣше отговорътъ на тѣзи Виртопови думи. (Продъл. въ другия брой)